

Війна... Страшна війна минулого століття, пекуча рана, яка болить досі чи не в кожній родині України. 75 років минає з тієї тривожної ночі, коли замовкли останні постріли гармат на українських землях, прийшов мир, настала тиша, за яку заплачено ціною життя мільйонів українців. 8 та 9 травня 2020 року Україна разом з усім світом відзначає День пам'яті та примирення, День перемоги над нацизмом у Другій світовій війні та 75-ту річницю вигнання нацистів з України.

Пам'ять... Це не просто частина історії. Пам'ять - це наша совість, наш біль, наша гордість за дідів та батьків, синів та братів, вічно молодих солдатів і офіцерів, що мужньо боролися з ворогом і перемогли. Ми пам'ятаємо, якою страшною трагедією була Друга світова війна. Ми пам'ятаємо, що агресора зупинили спільними зусиллями об'єднані нації. Ми пам'ятаємо, що той, хто захищає свою землю, завжди перемагає. Ця пам'ять робить нас сильнішими. Вона - запорука неминучості нашої перемоги сьогодні. Вічна пам'ять героям! Вічна їм слава! Слава Україні!

Червоний мак - символ пам'яті

- Червоний мак як символ пам'яті жертв війни вперше використано в Україні на заходах, приурочених до річниці завершення Другої світової війни у 2014 році.
- Дизайн українського червоного маку розроблено за ініціативи Українського інституту національної пам'яті та Національної телекомпанії України.
- Автором символу є харківський дизайнер Сергій Мішакін.
- Графічне зображення є своєрідною алюзією: з одного боку воно уособлює квітку маку, з іншого- кривавий слід від кулі.

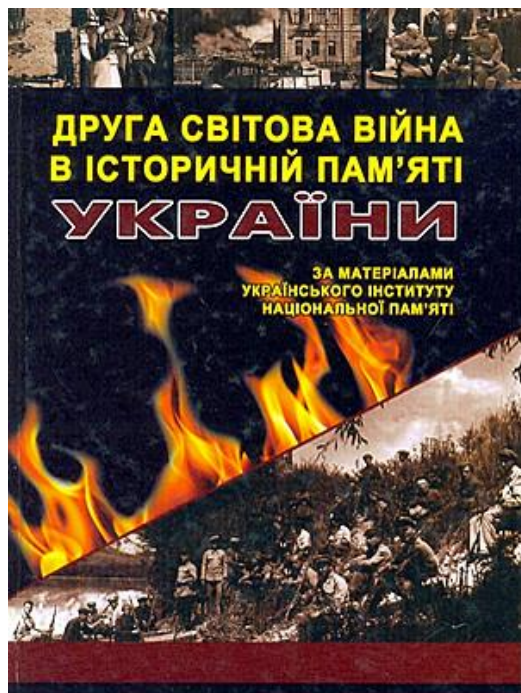

- У Києві презентували пам'ятну медаль, якою нагороджуватимуть ветеранів, що брали участь у Другій світовій війні.
- Медаль «За бойові заслуги. 75 років перемоги над нацизмом» виготовляється коштом ВТО «Орден» для нагородження громадян України – безпосередніх учасників бойових дій під час Другої світової війни 1939-1945 рр.
- Медаль розробив Олександр Сопов – директор виробничо-творчого об'єднання «Орден», голова Всеукраїнської громадської організації «Країна».

**І пам'ять про війну нам
книги оживляють...**

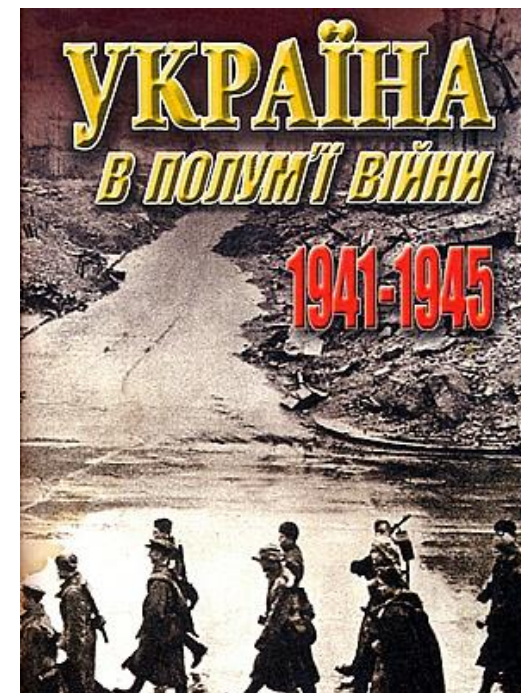

Друга світова війна в історичній пам'яті України : за матер. Укр. ін-ту нац. пам'яті / [упоряд.: Л.Герасименко, Р.Пилявець]. – Київ; Ніжин, 2010. – 247 с. : іл.

Друга світова Непридумані історії (Не) Наша, жива, інша/[укл. Кіпіані Вахтанг].- Віват, 2018.-304с.

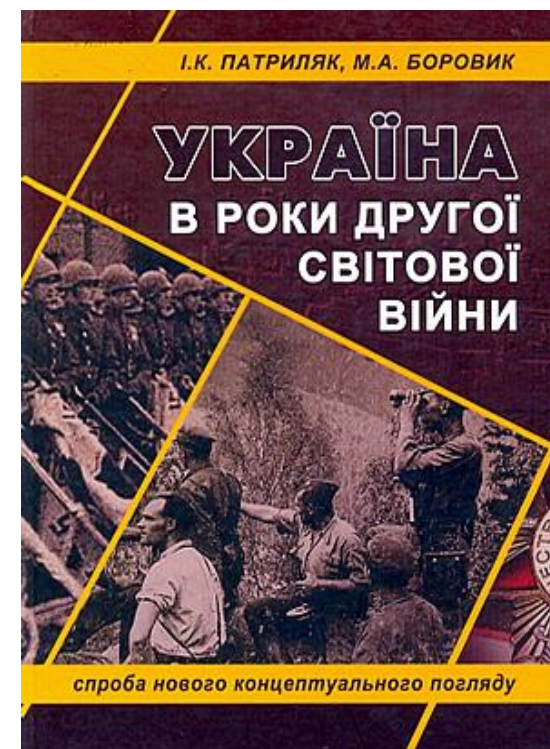

Україна в полум'ї війни 1941-1945/ П.П. Панченко [та ін.].-Київ:Україна, 2005.-560с.

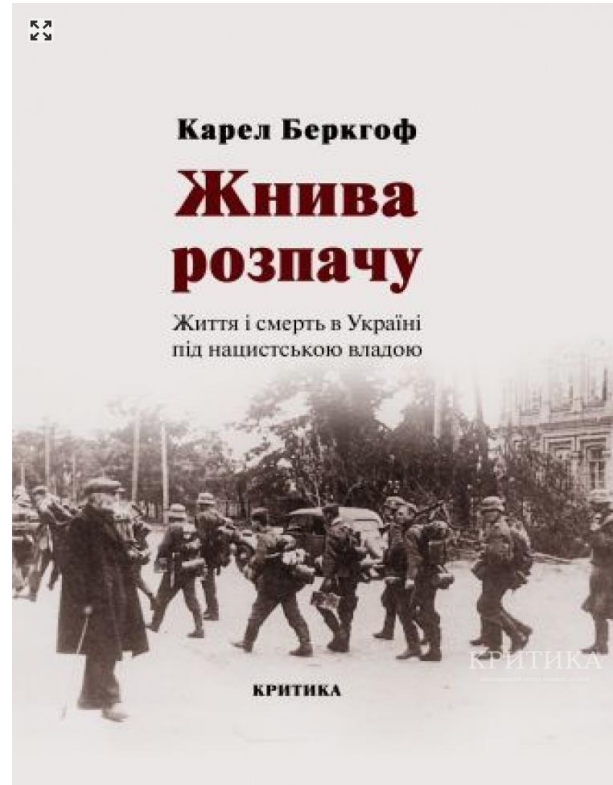
Україна в Другій світовій війні:
погляд з ХХІ ст./В.А. Смолій [та ін.];
ін-т історії України.- Київ:Наукова
думка,2011.-943с.

Війна і міф. Невідома Друга
світова/укл. О. Зінченко, В.
В`ятрович.- Харків: Книжковий клуб
«Клуб Сімейного Дозвілля»,2015.-
272с.

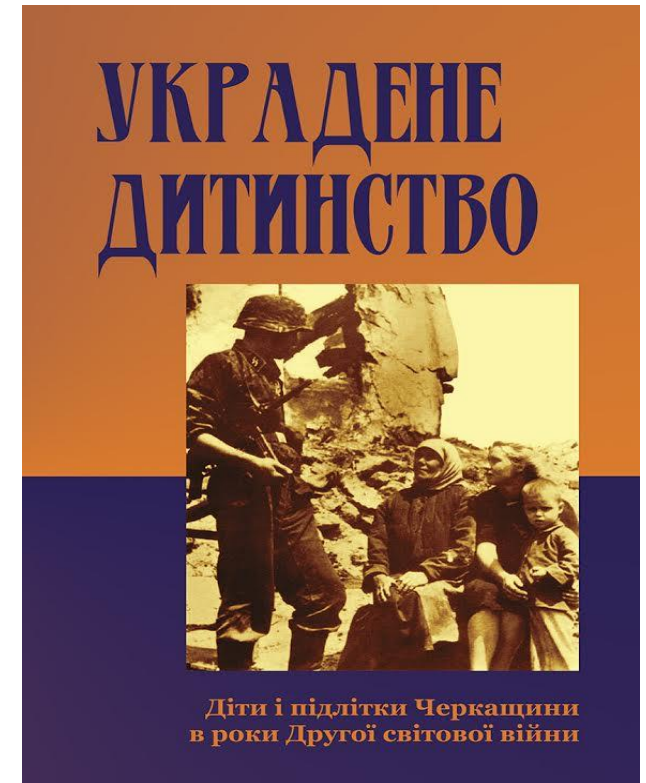
Патриляк І.К., Боровик М.А. Україна в
роки Другої світової війни/ Іван
Патриляк.-Ніжин,2010.-590с.

Не підлягає забуттю: нацистський
окупаційний режим на Черкащині
(1941–1944): збірник наукових
статей, документів, матеріалів та
спогадів / упоряд.: В. М.
Мельниченко, Т. А. Клименко, Г. М.
Голиш. – Черкаси : Вертикаль,
2013. – 366 с.

Беркгоф К. Жнива розпачу Життя і
смерть в Україні під нацистською
владою/ Карел Беркгоф.-
Київ:Критика,2011.-456с.

Украдене дитинство: діти і підлітки у
роки Другої світової війни: збірник
наукових статей, документів,
матеріалів та спогадів / Авт.-упоряд.:
Г. М. Голиш, Т. А. Клименко, В. М.
Мельниченко. – Черкаси : Вертикаль,
2015. – 192 с.

ВТРАТИ УКРАЇНИ У ДРУГІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ

1939–1945
ПАМ'ЯТАЄМО
ПЕРЕМАГАЄМО

ЗРУЙНОВАНО:

28000

СІЛ

700

МІСТ

ЛЮДСЬКІ ВТРАТИ:

понад **5** млн
ЦИВІЛЬНИХ

з них **1,5** млн
ЖЕРТВИ ГОЛОКОСТУ

3-4 млн
ВІЙСЬКОВИХ

6700 вбитих у Корюківці.
Корюківка — найбільше в Європі поселення,
знищене під час каральної операції

UKRAINE CRISIS
media center

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

ВТРАТИ

ВОРОЖОЇ АРМІЇ В ДРУГІЙ
СВІТОВІЙ ВІЙНІ ЧЕРЕЗ ДІЇ
УКРАЇНСЬКИХ ПАРТИЗАН

1939–1945
ПАМ'ЯТАЄМО
ПЕРЕМАГАЄМО

461

ВІЙСЬКОВЕ
ПІДПРИЄМСТВО

915

СКЛАДІВ

248

ВУЗЛІВ ЗВ'ЯЗКУ

1566

ТАНКІВ І
БРОНЕМАШИН

607

ЗАЛІЗНИЧНИХ
МОСТІВ

211

ЛІТАКІВ

500 тис.

СОЛДАТІВ ТА ОФІЦЕРІВ

4959

ЗАЛІЗНИЧНИХ
ЕШЕЛОНІВ

UKRAINE CRISIS
media center

УКРАЇНСЬКИЙ ІНСТИТУТ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПАМ'ЯТІ

ВИДАТНІ БОЇ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ НА ТЕРИТОРІЇ УКРАЇНИ

1939-1945
ПАМ'ЯТАЄМО
ПЕРЕМАГАЄМО

ОБЛОГА ЛЬВОВА
НІМЕЦЬКИМИ
І РАДЯНСЬКИМИ
ВІЙСЬКАМИ
12 - 22.09.1939

**КОРСУНЬ-
ШЕВЧЕНКІВСЬКА
ОПЕРАЦІЯ**
24.01 - 17.02.1944

БИТВА ЗА КИЇВ
7.07 - 19.09.1941

**250-ДЕННА ОБОРОНА
СЕВАСТОПОЛЯ**
12.09.1941 -
10.07.1942

4 БИТВИ ЗА ХАРКІВ:
ОСІНЬ 1941, ВЕСНА 1942,
ЗИМА-ВЕСНА 1943, ЛІТО 1943

**З території України німецьких окупантів виганяли
1-й, 2-й, 3-й та 4-й Українські фронти**

УКРАЇНСЬКИЙ ВИЗВОЛЬНИЙ РУХ

1939-1945
ПАМ'ЯТАЄМО
ПЕРЕМАГАЄМО

ОСНОВНА МЕТА:

**Здобуття державної
незалежності України**

- УПА воювала на території 12 областей України
- Підпілля ОУН діяло по всій Україні, в т.ч. у Криму
- Через лави УПА пройшло близько 100 тис. бійців

**ВИДАТНІ БОЇ УПА
з НІМЕЦЬКИМИ ОКУПАНТАМИ:**

**Розгром гарнізону
Володимирця
7.02.1943**

**Оборона
Загорівського монастиря
8-11.09.1943**

**Бій на горі Лопата
6-16.07.1944**

**ПОНАД 500 тис.
ПОСТАЖДАЛИ ЗА ТЕ,
ЩО ПІДТРИМУВАЛИ БОРОТЬБУ ЗА НЕЗАЛЕЖНІСТЬ**

**ВІЙНА НЕ
РОБИТЬ
ВИНЯТКІВ.**

ЖІНОЧІ ІСТОРІЇ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ

1939–1945 **ПАМ'ЯТАЄМО ПЕРЕМАГАЄМО**

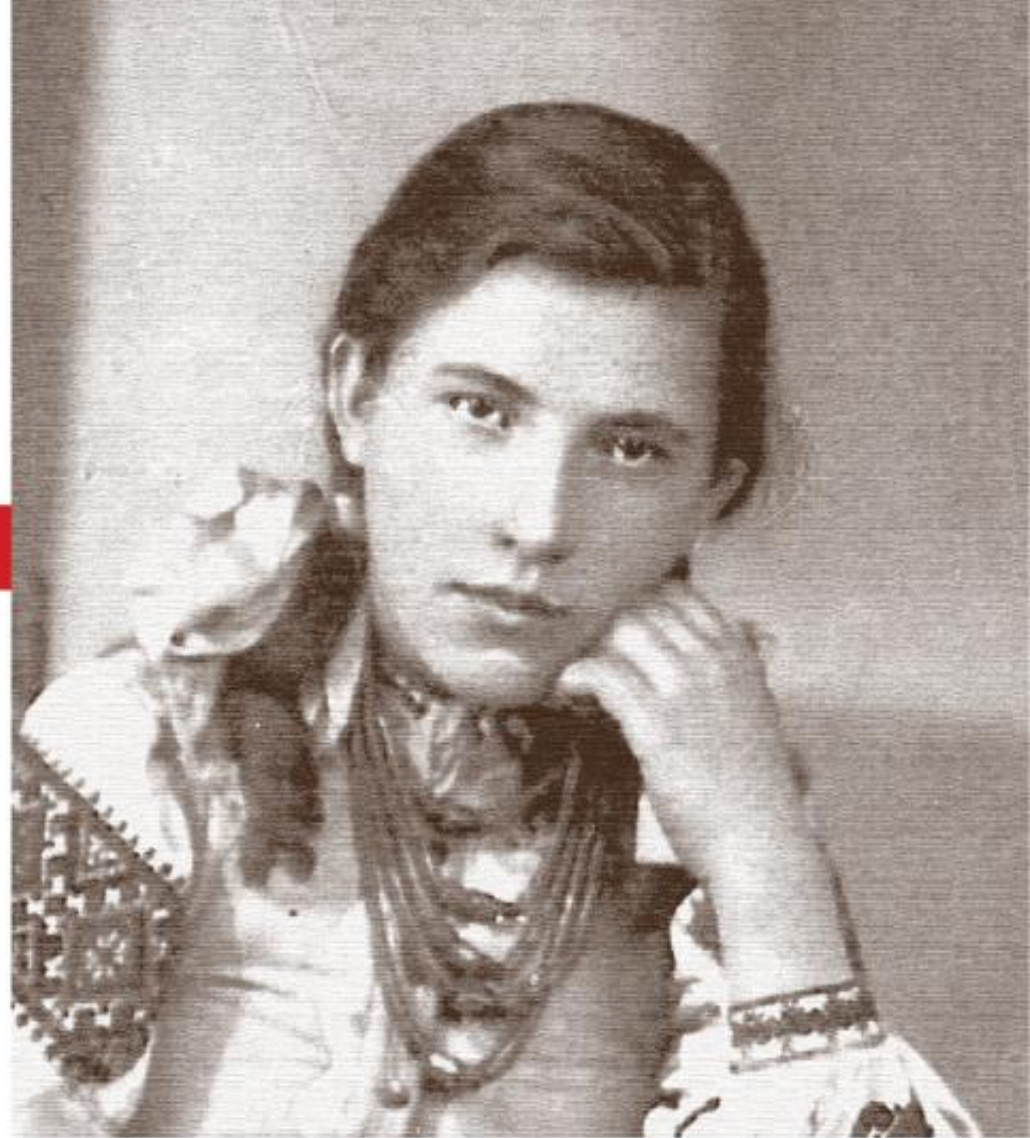

ВІЙНА НЕ РОБИТЬ ВИНЯТКІВ.

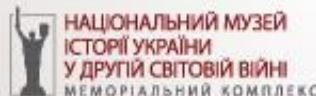
ЖІНОЧІ ІСТОРІЇ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ

Марія Бабінчук (1924-1950/51)

Підпільниця, дружина надрайонного провідника ОУН Надвірнянщини Григорія Вацеби. Через це змушені були віддати свою доньку Мотрю, якій було всього декілька днів, на виховання чужим людям. Згодом Марія і Григорій загинули від рук енкаведистів. Доньці від батьків залишилися тільки два короткі листи-заповіти, в яких вони розповідали про боротьбу за Україну.

1939–1945 **ПАМ'ЯТАЄМО ПЕРЕМАГАЄМО**

ВІЙНА НЕ РОБИТЬ ВИНЯТКІВ. ЖІНОЧІ ІСТОРІЇ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ

Анастасія Гулей (1925 р.н.)

Киянка, війна її застала ученицею 9-го класу. Під час окупації примусово вивезена на роботу в Німеччину. Двічі втікала, за що 1943 року кинута до нацистського концтабору.

Пройшла пекло Аушвіца, потім – Берген-Бельзена.

Голова Української організації борців антифашистського опору.

Живе в Києві.

1939–1945 **ПАМ'ЯТАЄМО ПЕРЕМАГАЄМО**

ВІЙНА НЕ РОБИТЬ ВИНЯТКІВ.

ЖІНОЧІ ІСТОРІЇ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ

Марія Щербаченко (1922 р.н.)

Санітарка, старшина медичної служби. Уродженка хутора Нежданівка - тепер село Охрімівка Вовчанського р-ну на Харківщині. Восени 1943 року під час форсування Дніпра винесла з поля бою 112 поранених. 1973 року відзначена медаллю Міжнародного комітету Червоного Хреста імені Флоренс Найтінґейл за милосердя, відвагу та мужність. Почесна громадянка міста Києва.

1939–1945 **ПАМ'ЯТАЄМО ПЕРЕМАГАЄМО**

ВІЙНА НЕ РОБИТЬ ВИНЯТКІВ.

ЖІНОЧІ ІСТОРІЇ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ

Олена Вітер (1904-1988)

Настоятелька греко-католицького монастиря, співпрацювала з ОУН. Заарештована НКВД і засуджена до смертної кари. Одна з небагатьох, хто пережили розстріли в тюрмі "на Лонцького" у Львові. Під час Голокосту врятувала від нацистів десятки єврейських дітей. Перша серед українців 1976 року отримала звання «Праведник народів світу». За те, що не загасила вогник віри в найчорніший час.

1939–1945 **ПАМ'ЯТАЄМО ПЕРЕМАГАЄМО**

ВІЙНА НЕ РОБИТЬ ВИНЯТКІВ.

ЖІНОЧІ ІСТОРІЇ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ

Євдокія Завалій (1924-2010)

Дівчина із міста Новий Буг на Миколаївщині розпочала бойовий шлях 1941-го санітаркою, а демобілізувалася у званні гвардії полковника. Перша і єдина жінка-командир взводу морської піхоти в радянській армії під час Другої світової. Брала участь у боях за Севастополь, Сапун-гору, Балаклаву, Керч та інші міста.

1939–1945 **ПАМ'ЯТАЄМО ПЕРЕМАГАЄМО**

ВІЙНА НЕ РОБИТЬ ВИНЯТКІВ.

ЖІНОЧІ ІСТОРІЇ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ

Катерина Зеленко (1916-1941)

Льотчиця. Із початком німецько-радянської війни вона, уродженка села Корощино на півночі Житомирщини, воювала на Південно-Західному фронті. 12 вересня 1941 року біля села Анастасівка на Сумщині літак Катерини Зеленко був підбитий, а вона - поранена в плече. Наказавши стрілкові стрибати, сама ж здійснила повітряний таран «Мессершмітта-109».

Це був перший і єдиний за всю Другу світову повітряний таран, який здійснила жінка-льотчиця.

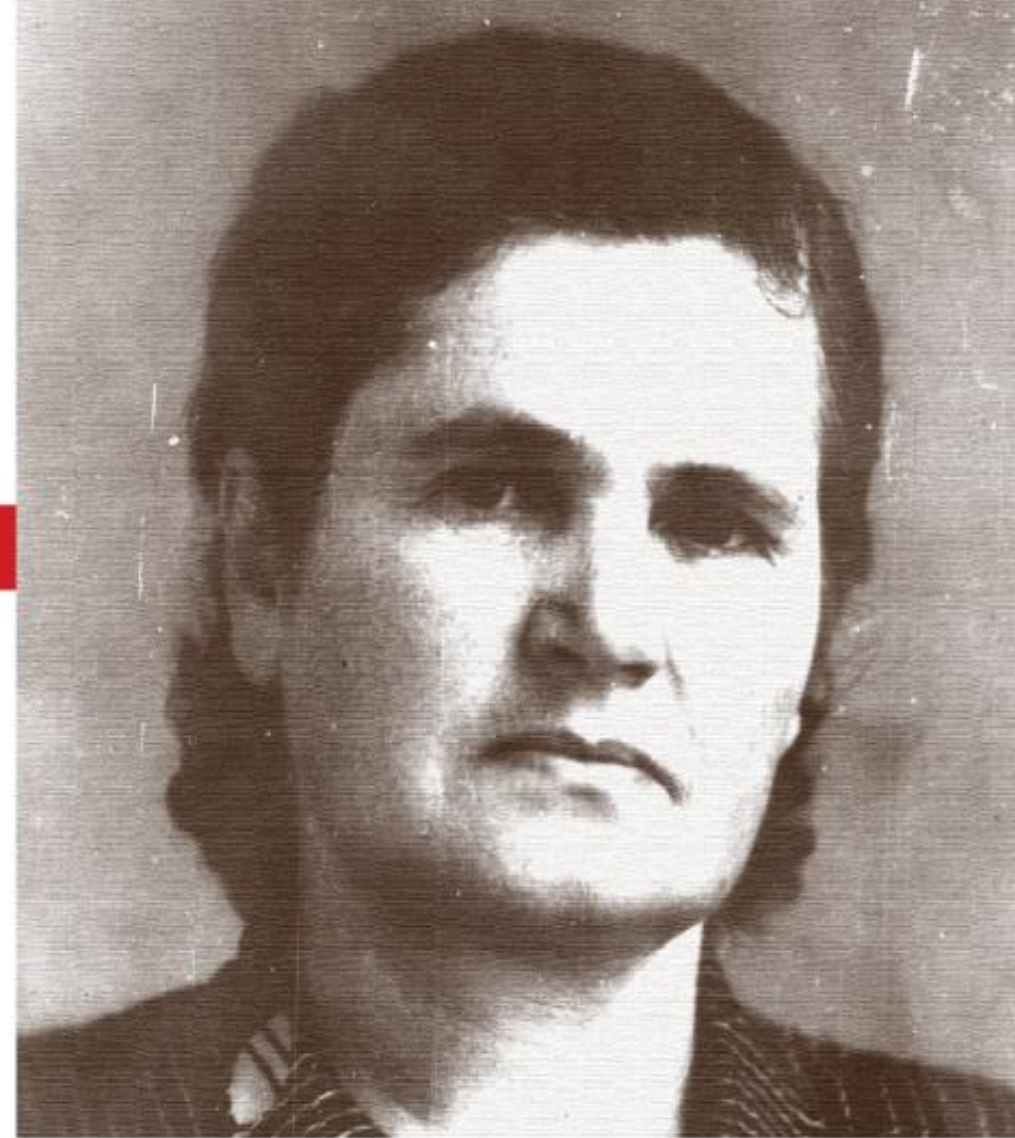
1939–1945 **ПАМ'ЯТАЄМО ПЕРЕМАГАЄМО**

ВІЙНА НЕ РОБИТЬ ВИНЯТКІВ. ЖІНОЧІ ІСТОРІЇ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ

Олександра Шулежко (1903-1994)

Вихователька, дружина православного священика, репресованого 1937 року. Під час німецької окупації організувала в Черкасах притулок для 70 безхатніх дітей, із них - 25 єврейських. Зуміла врятувати своїх вихованців від нацистів. Та після повернення радянської влади засуджена за «співпрацю з окупантами». 1996-го удостоєна звання «Праведник народів світу».

1939–1945 **ПАМ'ЯТАЄМО ПЕРЕМАГАЄМО**

ВІЙНА НЕ РОБИТЬ ВИНЯТКІВ.

ЖІНОЧІ ІСТОРІЇ ДРУГОЇ СВІТОВОЇ

Євдокія Лисенко (1889-1967)

Селянка із Бровахів Корсунь-Шевченківського р-ну на Черкащині. Мати 16 дітей: 11 синів і 5 доньок. Перед війною овдовіла. Десятеро її синів пішли на фронт і всі повернулися з війни живими. 1946-го Євдокії Лисенко присвоєно звання «Мати-героїня», а 1984-го на її честь в селі встановлено пам'ятник. «Спинись у задумі, поклади їй квіти, як шану матерям усього світу», – викарбовано на ньому.

1939–1945 **ПАМ'ЯТАЄМО ПЕРЕМАГАЄМО**

